



Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни



Організація та управління в природоохоронній діяльності

Шифр та назва спеціальності
183 – Технології захисту
навколишнього середовища

Інститут
ННІ Механічної інженерії і транспорту

Освітня програма
Технології захисту
навколишнього середовища

Кафедра
Хімічна техніка та промислова екологія (154)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Обов'язкова, спеціальна (фахова)

Семестр
6

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники



Самойленко Наталія Миколаївна

Nataliia.Samoilenko@khpi.edu.ua

К.т.н., професорка кафедри хімічної техніки та промислової екології
НТУ«ХПІ»

Авторка та співавторка понад 220 наукових та методичних публікацій.
Курси: «Організація та управління в природоохоронній діяльності»,
«Управління техногенною та екологічною безпекою», «Системи
технологій та інженерна екологія», «Обладнання захисту біосфери»,
«Екологічно сталий розвиток міст» та ін.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)



Філенко Олеся Миколаївна

Olesia.Filenko@khpi.edu.ua

К.т.н., доцент, доцент

Досвід роботи – 21 рік. Автор та співавтор понад 50 наукових та
навчально-методичних праць.
Провідний лектор з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Оцінка впливу
на довкілля та стратегічна екологічна оцінка», «Ландшафтна екологія»,
«Екологічний контроль та аудит, управління екологічними ризиками»,
«Екологічний менеджмент», «Екоінновації в створенні нових
технологій»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння базових знань, принципів і методів щодо організації та управління природоохоронною діяльністю та розвиток у студентів навичок практичного використання складових екологічного управління, а також здатності до участі в управлінні природоохоронними діями та ефективного впровадження природоохоронних заходів і проектів. Дисципліна передбачає формування загальних знань щодо державного екологічного управління та спеціальних знань з корпоративного екологічного управління з урахуванням сучасних вимог до природоохоронної діяльності.

Мета та цілі дисципліни

Надання майбутнім фахівцям знань щодо основних принципів та складових організації і системи управління природоохоронною діяльністю на різних рівнях її проведення в Україні, а також здатності до участі в управлінні природоохоронними діями та проектами з природозахисних технологій.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання у формі реферату. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

ЗК-2. Знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності

ЗК-5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.

Результати навчання

РН-5. Вміти розробляти проекти з природоохоронної діяльності та управляти комплексними діями щодо їх реалізації.

РН-6. Обґрунтовувати, організовувати та застосовувати системи і процеси природозахисних технологій відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку. – пропоз.

РН-7. Здійснювати науково-обґрунтовані технічні, технологічні та організаційні заходи щодо запобігання забруднення довкілля

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 годин (3 кредити ECTS): лекції – 24 год, практичні заняття – 12 год, самостійна робота – 54 год

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисциплін: «Екологічні засади сталого розвитку країни», «Оцінка впливу на довкілля», «Техніка та технології захисту атмосфери», «Техніка та технології захисту водних ресурсів».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться в системі зворотного зв'язку зі студентами з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях передбачаються інформаційні і аналітичні завдання, ситуаційні задачі та ігрові методи, що дозволяють моделювати професійну діяльність.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Теоретичні та методологічні засади організації та управління в природоохоронній діяльності

Сутність природоохоронної діяльності. Природоохоронні заходи та їх види. Організаційне забезпечення управління природоохоронною діяльністю. Організаційна діяльність як функція управління. Принципи, методи та функції управління природоохоронною діяльністю.

Тема 2. Екологічна політика та сталий розвиток в системі управління природоохоронною діяльністю.

Концепція сталого розвитку та її екологічний аспект. Державна екологічна політика. Управлінська діяльність в реалізації екологічних цілей сталого розвитку та екополітики.

Тема 3. Система державного екологічного управління в Україні.

Рівні державного екологічного управління. Органи загальнодержавного та спеціального державного управління у природоохоронній сфері. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Тема 4. Екологічні плани та програми охорони довкілля.

Особливості планів та програм охорони навколишнього середовища. Розробка екологічних планів та програм повоєнного відновлення України.

Тема 5. Корпоративне екологічне управління

Система корпоративного екологічного управління. Організаційна структура корпоративного екологічного управління.

Тема 6. Управлінський аспект запровадження природоохоронних технологій

Природоохоронні технології та переваги впровадження екологічних інновацій. Особливості управління діяльністю щодо запровадження, реалізації, контролю заходів природоохоронного характеру.

Тема 7. Міжнародне співробітництво у галузі охорони довкілля

Євроінтеграція у природоохоронній галузі. Діяльність урядових та неурядових екологічних організацій.

Тема 8. Громадське екологічне управління в Україні.

Правова основа та форми участі громадськості в управлінні охороною довкілля. Діяльність громадських екологічних організацій та їх природоохоронні проекти.

Теми практичних занять

Тема 1. Управління природоохоронною діяльністю та її організаційне забезпечення.

Тема 2. Сталий розвиток та екологічна політика як імператив управління природоохоронною діяльністю.

Тема 3. Екологічні плани та програми охорони навколишнього середовища та їх запровадження.

Тема 4. Корпоративне екологічне управління та його організаційна структура.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Дисципліна передбачає виконання реферату на актуальні питання щодо організації та управління в природоохоронній діяльності, має практичну спрямованість та розширює знання, набуті у процесі вивчення дисципліни щодо запровадження природоохоронних технологій для вирішення широкого спектру екологічних проблем. Для самостійного вивчення питань дисципліни студентам рекомендуються додаткові інформаційні ресурси.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: закон України від 28.02.2019 р. № 2697 – VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2019. № 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 20230 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. №722/2019.Офіційний вісник України. 2019.№79. URI: [Про Цілі сталого розвитку У... | від 30.09.2019 № 722/2019 \(rada.gov.ua\)](#)
- 3.План відновлення України. Відбудова чистого та захищеного середовища URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/re-build-clean-and-safe-environment>
- 3.Самойленко Н.М., Райко Д.В., Аверченко В.І. Організація та управління в природоохоронній діяльності: навч. посіб. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 174 с. URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/37572>
4. Коломієць Л.В. Стратегія сталого розвитку: Навч. посібник. Кропивницький, 2019. 126 с. URI: <https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/f8165d04-dc0b-48fe-a170-711ed290f78d/content>
- 5.Сапко О. Ю. Система екологічного управління: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2020. 103 с. URI: <http://surl.li/plkaw>

Додаткова література

1. Конспект лекцій з дисципліни «Організація та управління в природоохоронній діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 101 «Екологія» / Укл.: Караван Н.А., Присвітла О.В., Кам'янське, ДДТУ, 2019. 74 с.
2. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти: посібник / С.В. Берзіна, І.І. Ярьєковська та ін. К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 134 с.
3. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання з курсу «Організація та управління в природоохоронній діяльності» [Електронний ресурс]: для студентів спеціальностей 101 «Екологія» та 183 «Технології захисту навколишнього середовища» усіх форм навчання / уклад.: Н. М. Самойленко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 10 с. – URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/c250b5ad-9773-4b29-b088-7914baa965f6/content>
4. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни "Організація та управління в природоохоронній діяльності" [Електронний ресурс] : для студентів всіх форм навчання спец. 101 "Екологія" та 183 "Технології захисту навколишнього середовища" / уклад.: Н. М. Самойленко, О. М. Філенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 14 с. – URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/76779>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%).

Екзамен: письмове завдання та усна відповідь.

Поточне оцінювання: практичні заняття – 20%, тести і реферат (по 20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

31.08.2024 р.

Завідувач кафедри
Олексій ШЕСТОПАЛОВ

31.08.2024 р.

Гарант ОП
Тетяна ТИХОМИРОВА